

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Дөрвөлжин сумын Засаг даргын тамгын газрын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: ЗАА-2022/09/СТА-ТШЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn Улиастай сум 2022 он</p>	<p>Завхан аймаг дахь Төрийн Аудитын газрын тэргүүлэх аудитор: Д.Бат-Ундраа Утас: 99993365 Цахим хаяг: Bat-Undraa@audit.gov.mn</p> <p>Аудитын менежер : Б.Дагвасүрэн Утас:99014227 Цахим хаяг: daqvasurenb@audit.gov.mn</p> <p>Аудитор: Б.Мөнхнасан Утас:90066888 Цахим хаяг: munkhnasanb@audit.gov.mn</p>
--	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

---

1. Аудитын санал дүгнэлт	Error! Bookmark not defined.
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	5
3. Аудитын тайлан.....	9
3.1 Ерөнхий зүйл.....	9
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	10
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	10
3.4 Материаллаг байдал	10
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....	11
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	11
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг.....	12
3.8 Аудитын гол асуудал	12
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	12
3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	12
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	12
4. Аудитын илрүүлэлт	12
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	13

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

**ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

81090 Улаанбаатар, Завхан аймаг
Утас/Факс: 7046-36-12

2022-02-24 № 1302/2022
талай _____ -ны № _____ -т

ДӨРВӨЛЖИН СУМЫН ЗДТГ-ЫН
ДАРГА Н.УРАНЧИМЭГ-Т

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Дөрвөлжин сумын ЗДТГ-ын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан алдаа, зөрчлийн үр нөлөөг эс тооцвол Дөрвөлжин сумын ЗДТГ-ын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д төсвийн шууд захирагч улирлын төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланг дараа улирлын эхний сарын 15-ны дотор гаргаж харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагчид, жилийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланг дараа оны 01 дүгээр сарын 25-ны дотор төрийн аудитын байгууллагад хүргүүлж, аудит хийсэн санхүүгийн тайланг 02 дугаар сарын 25-ны дотор харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлэх гэсэн заалт зөрчсөн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Audit(D)A4-тоот/2022

012022304

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Д БАТ-УНДРАА

2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	29368945.00	27446502.00
33	АВЛАГА	2365999.00	188556.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	2177443.00	0.00
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	128556.00	128556.00
335	Бусад авлага	60000.00	60000.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	60000.00	60000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	27002946.00	27257946.00
351	Түүхий эд материал	4685453.00	4685453.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	4685453.00	4685453.00
354	Хангамжийн материал	20782493.00	21037493.00
35410	Бичиг хэргийн материал	1506488.00	1506488.00
35420	Аж ахуйн материал	3709905.00	3709905.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	1154500.00	1154500.00
35470	Бусад хангамжийн материал	14411600.00	14666600.00
35600	Мал амьтад	1535000.00	1535000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	769433746.57	729007245.87
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	769433746.57	729007245.87
392	Биет хөрөнгө	756915079.88	717188579.18
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1045954030.39	1045954030.39
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-339479916.88	-392112214.73
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	53784800.00	102084800.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-42812796.80	-87507090.36
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	124582018.80	149391718.80
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-105809391.03	-114733200.57
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	41092236.00	41092236.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-24705000.60	-30210800.35
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	5400000.00	5400000.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1260000.00	-2340000.00
39217	Ном	169100.00	169100.00
393	Биет бус хөрөнгө	12518666.69	11818666.69
39301	Програм хангамж	2600000.00	2600000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-633333.31	-1333333.31
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	10552000.00	10552000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	798802691.57	756453747.87
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	14256786.00	1705114.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	14256786.00	1705114.00
413	Өглөг	14256786.00	1705114.00
4136	Бусад өглөг	14256786.00	1705114.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	10748360.00	373731.00
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	3508426.00	1331383.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	784545905.57	754748633.87
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	784545905.57	754748633.87
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	812019150.39	812019150.39
51101	Өмч: - төрийн	812019150.39	812019150.39
512	Хуримтлагдсан үр дүн	-321361755.10	-351159026.80
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	-260173528.66	-321361755.10
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-61188226.44	-29797271.70
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	293888510.28	293888510.28
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	798802691.57	756453747.87

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (1)	389500368.00	510652481.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	12411520.00	27030000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	12411520.00	27030000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	12411520.00	27030000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.00	7710000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	12411520.00	19320000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	377088848.00	483622481.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	7141422.00	33493881.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	7141422.00	33493881.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	369947426.00	450128600.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	369947426.00	450128600.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	450688594.44	540449752.70
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	450688594.44	540449752.70
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	396623263.51	496261693.64
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	197538100.70	206225946.88
210101	Үндсэн цалин	197538100.70	206225946.88
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	24952297.85	29742917.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	17397321.85	20680000.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1942257.00	2286234.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1553803.00	1798049.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	391992.00	452639.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3666924.00	4525995.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	48803704.29	47989362.77
210301	Гэрэл, цахилгаан	1200646.29	7857497.31
210302	Түлш, халаалт	47603058.00	40131865.46
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	22967508.91	43989457.00
210401	Бичиг хэрэг	4185000.00	3674190.00
210402	Тээвэр, шатахуун	13287601.00	16806889.00
210403	Шуудан, холбоо, ингэрнэгийн төлбөр	2996181.91	2511050.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2498726.00	20997328.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	5231500.00	26736038.29
210604	Урсгал засвар	5231500.00	26736038.29
2107	Томилолт, зочны зардал	2726000.00	4320400.00
210702	Дотоод албан томилолт	2726000.00	4320400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	7206457.00	13389048.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	6254869.00	12601616.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	232100.00	232100.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	155790.00	469100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	109330.00	25500.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	316068.00	0.00
210807	Газрын төлбөр	138300.00	60732.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	87197694.76	123868523.70
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12186240.00	33779223.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	223900.00	5533100.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	74787554.76	84556200.70
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	54065330.93	44188059.06
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	4197100.00	0.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	4197100.00	0.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	49868230.93	44188059.06
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	49868230.93	44188059.06
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	-61188226.44	-29797271.70

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нооц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2016 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	812,019,150.39	293,888,510.28	-260,173,528.66	0.00	845,734,132.01
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	812,019,150.39	293,888,510.28	-260,173,528.66	0.00	845,734,132.01
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
C07	Тайланг үеийн үр дүн	0.00	0.00	-61,188,226.44	0.00	-61,188,226.44
C08	2016 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	812,019,150.39	293,888,510.28	-321,361,755.10	0.00	784,545,905.57
D01	2017 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	812,019,150.39	293,888,510.28	-321,361,755.10	0.00	784,545,905.57
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	1,624,038,300.78	587,777,020.56	-642,723,510.20	0.00	1,569,091,811.14
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,436,057,451.17	881,665,530.84	-964,085,265.30	0.00	2,353,637,716.71
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	812,019,150.39	293,888,510.28	-321,361,755.10	0.00	784,545,905.57
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
D08	Тайланг үеийн үр дүн	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
D09	2017 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,248,076,601.56	1,175,554,041.12	-1,285,447,020.40	0.00	3,138,183,622.28

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	377088848.00	491332481.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	0.00	7710000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	0.00	7710000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	0.00	7710000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.00	7710000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	377088848.00	483622481.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	7141422.00	33493881.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	7141422.00	33493881.00
131106	Төсвийн урамшуулал		
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	369947426.00	450128600.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	369947426.00	450128600.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	367816548.00	466522781.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	367816548.00	466522781.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	313751217.07	422334721.94
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	195173832.87	206121920.88
210101	Үндсэн цалин	192221190.87	205128943.44
210104	Урамшуулал	675092.00	992977.44
210105	Гэрээт ажлын хөлс	2277550.00	0.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	26808400.00	27669500.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	18865200.00	19492900.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1985800.00	2051900.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1588600.00	1610600.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	397200.00	410400.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3971600.00	4103700.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	48803704.29	54151091.77
210301	Гэрэл, цахилгаан	1200646.29	7857497.31
210302	Түлш, халаалт	47603058.00	46293594.46
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	18868882.91	41657557.00
210401	Бичиг хэрэг	2585100.00	5053190.00
210402	Тээвэр, шатахуун	13287601.00	16806889.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2996181.91	2511050.00
210406	Бага үнэгэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	0.00	17286428.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	5256500.00	28617081.29
210604	Урсгал засвар	5256500.00	28617081.29
2107	Томилолт, зочны зардал	2726000.00	4320400.00
210702	Дотоод албан томилолт	2726000.00	4320400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	6006457.00	13644048.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	5054869.00	12856616.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	232100.00	232100.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	155790.00	469100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	109330.00	25500.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	31608.00	0.00
210807	Газрын төлбөр	138300.00	60732.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	10107440.00	46153123.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	9883540.00	40620023.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	223900.00	5533100.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	54065330.93	44188059.06
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	4197100.00	0.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	4197100.00	0.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	49868230.93	44188059.06
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	49868230.93	44188059.06
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	9272300.00	24809700.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	9272300.00	24809700.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	9272300.00	24809700.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	9272300.00	24809700.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	9272300.00	24809700.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-9272300.00	-24809700.00

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Өмнөх оны		Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	338461200.00	320430760.07	351863328.00	428470432.94
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	338461200.00	320430760.07	351863328.00	428470432.94
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	334264100.00	316233660.07	351863328.00	419759740.94
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	210481400.00	191738844.87	198580700.00	205188009.88
210101	Үндсэн цалин	198580700.00	191738844.87	198580700.00	204195032.44
210104	Урамшуулал	0.00	0.00	0.00	992977.44
210105	Гэрээт ажлын хөлс	11900700.00	0.00	0.00	0.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	28296000.00	26808400.00	26808400.00	27669500.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	19876800.00	18865200.00	18865200.00	19492900.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2104800.00	1985800.00	1985800.00	2051900.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1683800.00	1588600.00	1588600.00	1610600.00
210204	Ажигүйдлийн даатгал	421000.00	397200.00	397200.00	410400.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4209600.00	3971600.00	3971600.00	4103700.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	54390100.00	49253704.29	54390100.00	54151091.77
210301	Гэрэл, цахилгаан	1887700.00	1200646.29	1887700.00	7857497.31
210302	Түлш, халаалт	52502400.00	48053058.00	52502400.00	46293594.46
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	21414500.00	18868882.91	62010628.00	66467257.00
210401	Бичиг хэрэг	3591900.00	2585100.00	3591900.00	5053190.00
210402	Тээвэр, шатахуун	13571900.00	13287601.00	13571900.00	16806889.00
210403	Шуудан, холбоо, ингэрнэгийн төлбөр	4250700.00	2996181.91	4250700.00	2511050.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	0.00	0.00	40596128.00	42096128.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	3200200.00	12428800.00	1850000.00	11617081.29
210604	Урсгал засвар	3200200.00	12428800.00	1850000.00	11617081.29
2107	Томилголт, зочны зардал	9118400.00	2726000.00	3860000.00	3636400.00
210702	Дотоод албан томилолт	9118400.00	2726000.00	3860000.00	3636400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5560100.00	4401588.00	2560100.00	12659278.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2400000.00	1800000.00	1200000.00	11871846.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	232100.00	232100.00	232100.00	232100.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	469100.00	155790.00	469100.00	469100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	227700.00	109330.00	227700.00	25500.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	73800.00	0.00	73800.00	0.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2003400.00	1966068.00	203400.00	0.00
210807	Газрын төлбөр	138300.00	138300.00	138300.00	60732.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	15700.00	0.00	15700.00	0.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1803400.00	10007440.00	1803400.00	38371123.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1803400.00	9783540.00	1500000.00	33289223.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	0.00	223900.00	303400.00	5081900.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	4197100.00	4197100.00	0.00	8710692.00
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	0.00	0.00	0.00	4513592.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	0.0	0.0	0.00	4513592.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	4197100.00	4197100.00	0.00	4197100.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	4197100.0	4197100.0	0.00	4197100.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	723739400.00	348351226.00	389951500.00	450128600.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	723739400.00	348351226.00	389951500.00	450128600.00
122005	Орон нутгийн төсвөөс	723739400.0	348351226.0	389951500.00	450128600.00

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Дөрвөлжин сумын Засаг даргын тамгын газрын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдэд нягтлан бодох бүртгэл, тайлагнал, худалдан авалт, арвилан хэмнэлт зэрэгтэй холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Завхан аймаг дахь Төрийн Аудитын газрын аудитор Б.Мөнхнасан гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Б.Дагвасүрэн, дарга, тэргүүлэх аудитор Д.Бат-Ундраа нар хэрэгжүүлсэн.

Дөрвөлжин сумын Засаг даргын тамгын газрын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Завхан аймаг дахь Төрийн Аудитын газарт 2022 оны 08 дүгээр сарын 30-ны өдрийн 34 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Дөрвөлжин сумын Засаг даргын тамгын газар нь Хүн нэг бүрийг амьдралд хэрэгтэй чадварыг хөгжүүлсэн эрүүл аюулгүй амьд орчинг бүрдүүлэх, тоглонгоо суралцах зарчмаар сонгосон орчноосоо мэдлэгээ бүтээсэн ухаалаг, хамтач, цэгцтэй, уйгагүй оролдлоготой, бүтээлч, эрүүл чийрэг, баяр баясгалантай иргэн төлөвших суурийг тавин ажиллаж байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөгүй байна.

Тус байгууллага нь Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг болон дотоод хяналтыг хэрэгжүүлэх журам, заавар зэргийг боловсруулж мөрдөөгүй

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитороос шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Дөрвөлжин сумын Засаг даргын тамгын газрын 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал гэж үнэлсэн.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт орлогыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл дунд гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны эхний хагас жилийн нийт орлого 376,7 сая төгрөгийн 1 хувиар буюу 3,7 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 65 хувиар буюу 2,4 сая төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагатай гэж үзсэн.

Гүйцэтгэлийн материаллаг 2021 оны эхний хагас жилийн нийт орлого 450,1 сая төгрөгийн 1 хувиар буюу 4,5 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 65 хувиар буюу 2,9 сая төгрөгөөр тогтоосон.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга засах

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Авлага	2,365,9	188,5	2177,4
Бараа материал	27,002,9	27,257,9	255,0
Үндсэн хөрөнгө	769,433,7	763,622,2	5,811,5
Нийт хөрөнгө	798,802,6	791,068,7	7,733,9
Өр төлбөр	14,256,7	1,705,1	12,551,6
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	812,019,1	812,019,1	0
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	812,019,1	812,019,1	0

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 0,2 сая төгрөгөөр өссөн нь худалдан авсантай холбоотойгоор нэмэгджээ.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 5,8 сая төгрөгөөр буурсан нь тоног төхөөрөмж, акталсантай холбоотой байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2021 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 539,6 сая төгрөгөөр, 539,6 сая төгрөгөөр нийт зарлагыг тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс нийт 539,6 сая төгрөгийн санхүүжилт авч, урсгал үйл ажиллагаанд 450,1 сая төгрөг, үнэ төлбөргүй орлого 48,3 нэмэлт санхүүжилт 33,5 сая төгрөг, татварын бус орлого 7,7 сая төгрөгийн орлого төвлөрүүлж үйл ажиллагааны зардалд 384,0 сая төгрөгийг зарцуулж 38,0 сая төгрөгийг улсын төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Онцолсон болон бусад асуудал гараагүй.

3.8 Аудитын гол асуудал

Их хэмжээний авлага үүсгэсэн зэрэг зөрчлүүд байна.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

Засгийн газрын 2021 оны 43 дугаар тогтоолыг хэрэгжүүлж ажилласан байна.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 147 мэдээллээс хугацаандаа оруулахаас 3 мэдээллийг хугацаа хоцроон, 144 мэдээллийг бүрэн оруулсан байна.

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн байна гэж дүгнэлээ.

3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 1 зөвлөмж өгснийг хэрэгжүүлэн ажилласан.

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Бага үнэтэй түргэн элэгдэх зүйлсийн зардлаас бэлтгэж байгаа хөрөнгийн дансуудыг зөв сонгож бүртгэх, Засгийн газрын 2021 оны 43 дугаар тогтоолыг зөрчиж хөрөнгө бэлтгэхгүй байх талаар анхаарч ажиллах шаардлагатай.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 29,9 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 3,7 сая төгрөгийн алдаанд төлбөрийн акт хүргүүлж, 17,1 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 9,0 сая төгрөгийн алдаанд зөвлөмж өгсөн байна.

4.1 Залруулсан алдаанд

Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээ болон томилолтын зардал зөрүүтэй тайлагнасан.

4.2 Төлбөрийн акт тогтоосон

Түлш халаалтын зардлаас хөрөнгө бэлтгэсэн, гэрэл цахилгааны зардлаас гудамжны гэрэлтүүлгийн шонгийн толгой бэлтгэсэн боловч нотлох үндсэн баримтгүй байгаад акт тогтоосон.

4.3 Албан шаардлага өгөгдөөгүй болно.

4.4 Зөвлөмж өгөөгүй

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1.	Дөрвөлжин сум ЗДТГ	3	29,9	1	17,1	1	3,7	0	0	1	9,0